

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/174/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7111203646
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Kolesár
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7111203646.3

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Kolesára a sudkýň JUDr. Jarmily Maximovej a JUDr. Sandry Veľkej v spore žalobcu: Z. P., nar. X.X.XXXX, bytom P. XX, F., zastúpený JUDr. Alenou Zadákovou, advokátkou, so sídlom Kováčska 32, Košice, proti žalovanému: J. L., nar. XX.X.XXXX, bytom O. dlhá XX, K., zastúpený JUDr. Ladislavom Törökom, advokátom so sídlom Šafárikova 8, Rožňava, o zaplatenie 2.788,29 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Košice I z 30. apríla 2020, č. k. 25C/147/2011-160

rozhodol:

M e n í uznesenie v napadnutom výroku o trovách konania tak, že žalobca je povinný nahradiť žalovanému 100% trov konania pred súdom prvej inštancie.

Žalobca j e p o v i n n ý nahradiť žalovanému 100% trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice I (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo "prvoinštančný súd") napadnutým uznesením zastavil konanie a rozhodol o trovách konania tak, že žalovanému nepriznal nárok na ich náhradu.

2. Len proti výroku tohto uznesenia o trovách konania podal žalovaný odvolanie. Výrok uznesenia, ktorým súd prvej inštancie zastavil konanie nebol odvolaním napadnutý; v tejto časti uznesenie nadobudlo právoplatnosť v zmysle ust. § 367 ods. 3 C.s.p., a preto v nej nebolo v odvolacom konaní preskúmané.

3. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie s použitím ust. § 255 ods. 1 C.s.p. skutočnosťou, že aj keď bol žalovaný v konaní úspešný (hoc vo veci meritórne nerozhodoval - pozn. odvolacieho súdu), sú dané podmienky pre aplikáciu ust. § 257 C.s.p., na základe ktorého žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal. Súd prvej inštancie pritom dôvod hodný osobitného zreteľa, odôvodňujúci uplatnenie moderačného oprávnenia pri rozhodovaní o trovách konania, vzhliadol v tom, že „...žalobca je starobný dôchodca, poberá len starobný dôchodok, iný príjem nemá, pričom v konaní bol z týchto dôvodov oslobodený od platenia súdnych poplatkov“.

4. Žalovaný v odvolaní nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie o naplnení zákonných predpokladov pre nepriznanie nároku na náhradu trov konania podľa ust. § 257 C.s.p. Akcentoval, že status starobného dôchodcu sám o sebe nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa, predpokladaným v ust. § 257 C.s.p., nakoľko tým nie je nijak vylúčená schopnosť žalobcu nahradiť trovy konania z iných zdrojov než len zo starobného dôchodku. O tom, že takýto zdroj tu je, svedčí podľa odvolateľa skutočnosť, že podľa údajov katastra nehnuteľností je žalobca vlastníkom viacerých nehnuteľností v kat. úz. Košická Nová Ves a Furča. Žalovaný v odvolaní apeloval tiež na potrebu zachovania konzistentnosti súdnych rozhodnutí a v tejto spojitosti poukázal na to, že v konaní vedenom pred Okresným súdom Rožňava pod sp. zn. 5C/7/2013 bol žalobca zaviazaný povinnosťou nahradiť mu trovy s tým, že naproti nazeraniu

prvoinštančného súdu tu dôvod pre aplikáciu ust. § 257 nebol vzhľadnutý. Žalovaný o odvolaní vyzdvihol tiež skutočnosť, že predmet sporu v oboch týchto konaniach súvisel s peňažnou pôžičkou poskytnutou mu žalobcom, pričom v ich priebehu vyšlo najavo, že žalobcovi plnil sumu 13.642,70 Eur. Z toho podľa odvolateľa vyplýva, že žalobca má k dispozícii aj peňažné prostriedky, z ktorých môže jeho trovy nahradiť. Napokon podľa žalovaného o schopnosti žalobcu plniť nad rámec príjmu zo starobného dôchodku svedčí aj fakt, že v priebehu konania bol sám zastúpený advokátom a nepochybne znášal s tým spojené výdavky. Svojimi námietkami proti spôsobu právneho posúdenia skutočností, majúcich význam pre rozhodnutie o trovách konania, žalovaný uplatnil odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p. Odvolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p. na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, musí prihliadať, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené. Naproti tomu, vo vzťahu k ostatným odvolacím dôvodom, je odvolací súd podľa ust. § 380 ods. 1 C.s.p. viazaný ich vymedzením v odvolaní, a preto na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s ust. § 365 C.s.p. dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodnutí o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenia zistil (por. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 1269s).

5. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

6. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas (§ 362 C.s.p.), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§§ 355 až 358 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 a contrario C.s.p., v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 C.s.p., z hľadiska odvolaním uplatneného odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p. a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p. a dospel k záveru, že je (odvolanie) dôvodné.

7. Žalovaný svojimi odvolacími námietkami, v intenciách uplatneného odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p., nastolil predmetom odvolacieho prieskumu správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie o trovách konania z hľadiska spôsobu právneho posúdenia otázky naplnenia/nenaplnenia zákonných predpokladov pre nepriznanie nároku na náhradu trov konania v zmysle ust. § 257 C.s.p. Vo všeobecnosti právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikáciou konkrétnej právnej normy na zistený skutkový stav vyvodzuje zo skutkových zistení aké práva a povinnosti majú subjekty konania podľa hmotného práva. Nesprávnym právnym posúdením je potom potrebné rozumieť omyl v tomto postupe a teda nesprávnosť pri aplikácii práva na skutkové zistenia. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak súd neaplikoval právnu normu vôbec alebo ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak aj aplikoval správny predpis, ktorý tiež správne interpretoval, avšak právnu normu nesprávne na zistený skutkový stav aplikoval, teda v skutkových okolnostiach z právnej normy vodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán.

8. Podľa ust. § 257 C.s.p. výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

9. Citované ustanovenie zákona umožňuje súdu nepriznať nárok na náhradu trov konania strane sporu, ktorej inak tento nárok patrí. Aplikácia tejto normy pri rozhodovaní o trovách konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú kumulatívne splnené dve podmienky: jedná sa o dôvody hodné osobitného zreteľa a ide o výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti pritom zákon bližšie nedefinuje, výklad týchto kategórií teda ponecháva na súdnu prax. Tá za dôvody hodné osobitného zreteľa považuje najmä neprimeranú tvrdosť, podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, povahu a okolnosti prípadu, zložitnosť doposiaľ neriešenej právnej problematiky, zložitnosť prípadov výkladu medzinárodnej zmluvy, osobitné pomery strany sporu, či nízky príjem (por. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 1540s, str. 942).

10. Súd prvej inštancie vzhliadol dôvod osobitného zreteľa v skutočnosti, že žalobca je starobný dôchodca, z čoho vo svojich úvahách usudzoval, že len zo starobného dôchodku nie je schopný nahradiť žalovanému trovy. Súd prvej inštancie teda svoje závery vystaval na predpoklade zlej sociálnej situácie

žalobcu, vychádzajúceho zo statusu starobného dôchodcu žalobcu a zo skutočnosti že bol v konaní oslobodený od platenia súdnych poplatkov.

11. Odvolací súd v tejto spojitosti v skutkových súvislostiach akcentuje, že i vo vzťahu k skutočnostiam majúcim význam pre rozhodnutie o trovách konania, má strana, ktorej sú tieto okolnosti na prospech, povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť. V rovine právnej je potrebné mať na zreteli, že záver o aplikovateľnosti ust. § 257 C.s.p. nemôže spočívať len na posúdení jedného hoc aj praxou aprobovaného kritériá bez zistenia a vyhodnotenia tiež ďalších skutočností, vplyvajúcich na obraz o spravodlivosti takého usporiadania. Odvolací súd v tejto súvislosti upriamuje pozornosť na záver formulovaný Ústavným súdom SR v uznesení z 8. marca 2017, sp. zn. I. ÚS 118/2017, v zmysle ktorého nepriaznivé osobné, zárobkové a majetkové pomery strany nemožno vyvodiť len z toho, že jej bol Centrom právnej pomoci priznaný nárok na bezplatnú právnu pomoc. Podľa názoru odvolacieho súdu bez poznania tiež ďalších faktov, týkajúcich sa osobných, zárobkových a majetkových pomerov a bez zreteľa tiež na okolnosti prípadu, vylučujúce prvky účelovosti, zjavného zneužívania práv alebo zrejmej procesnej nezodpovednosti, dôvod pre nepriznanie trov nemožno komplexne posúdiť. Odvolací súd poukazuje tiež na výstižný záver vyplývajúci z nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2862/07 z 5. novembra 2008, v zmysle ktorého ust. § 150 O.s.p. (pozn. odv. súdu: obdobne § 257 C.s.p.) neslúži na zmiernovanie majetkových rozdielov medzi procesnými stranami, ale na riešenie situácie, v ktorej je nespravodlivé, aby ten, kto dôvodne hájil svoje porušené alebo ohrozené práva alebo právom chránené záujmy, obdržal náhradu nákladov, ktoré pri tejto činnosti účelne vynaložil.

12. Žalobca v priebehu konania pred súdom prvej inštancie netvrdil a nepreukázal skutočnosti, ktoré by opodstatňovali záver o jeho neschopnosti nahradiť žalovanému trovy alebo ich časť. Rozhodne pre takýto záver nepostačuje len holý fakt, že žalobca je poberateľom starobného dôchodku a ani to, že mu predovšetkým s ohľadom na túto skutočnosť bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov. Žalovaný v odvolacom konaní výstižne argumentoval a svojimi tvrdeniami o majetkových hodnotách v podstate osvedčil aj v konkrétnych súvislostiach, že status starobného dôchodcu žalobcu sám o sebe nevytlúčil, že disponuje prostriedkami, z ktorých možno túto náhradu poskytnúť a že vlastní aj iný majetok, existencia ktorého nepriznanie jej náhrady druhej strane stavia do úplne iného svetla. Naviac, aj keby žalobca preukázal svoju neschopnosť plniť žalovanému náhradu trov konania, k čomu ale v posudzovanom prípade rozhodne nedošlo, i tak by pre možnosť uplatnenia moderačného opatrenia podľa § 257 C.s.p. musela prísť ešte i iná skutočnosť, prítomnosť ktorej by činila obvyklé usporiadanie trov nespravodlivým (vo vzťahu k nemajetnosti jednej strany môže takýto záver vyplynúť napríklad z porovnania s majetkovými pomermi druhej strany, alebo z existencie výraznej procesnej výhody druhej strany a pod.). Takáto skutočnosť ale nevyplývala z vykonaného dokazovania a v konaní nevyšla najavo ani inak (Čl. 11 ods. 4 C.s.p.).

13. Riadiac sa týmito úvahami odvolací súd dospel k záveru, že v okolnostiach prípadu dôvody opodstatňujúce dosiahnutie spravodlivého a morálneho usporiadania procesného vzťahu strán výnimočnou moderáciou nároku na náhradu trov konania podľa ust. § 257 C.s.p. nie sú dané a odvolanie žalovaného proti napadnutému výroku uznesenia o trovách konania preto je z hľadiska ním uplatneného odvolacieho dôvodu plne opodstatnené. Nakoľko procesné podmienky konania boli v tomto prípade splnené, odvolaním bola vytknutá len právna vada a odvolací súd mal pre rozhodnutie dostatočný skutkový základ, pristúpil v súlade s ust. § 388 C.s.p. k zmene vecne nesprávneho rozhodnutia spôsobom vyplývajúcim z výrokovej časti tohto uznesenia.

14. Zároveň v odvolacom konaní procesne plne úspešnému žalovanému odvolací súd priznal s použitím ust. § 255 ods. 1 C.s.p. v nadväznosti na ust. § 396 ods. 1 C.s.p. nárok na náhradu 100% trov odvolacieho konania.

15. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné (§ 355 C.s.p.).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Táto povinnosť neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.